

ANALÝZA NOMINACÍ ŽEN A MUŽŮ DO SENÁTNÍCH VOLEB V ROCE 2014

Mgr. Veronika Šprincová

Fórum 50 %, o.p.s | www.padesatprocent.cz

Podpořeno grantem
z Islandu,
Lichtenštejska
a Norska v rámci
EHP fondů.

www.fondnno.cz
a www.eeagrants.cz

Projekt je spolufinancován ze státního rozpočtu České republiky

Úvod

Česká republika je z hlediska zastoupení žen v politice **pod evropským i celosvětovým průměrem**. Nejmenší podíl žen je právě na celostátní úrovni – tedy v obou komorách Parlamentu ČR. Situace se navíc nevyvíjí lineárně, takže ani zlepšení situace v jedné volbách neznamená dlouhodobý úspěch.

Když ponecháme stranou prezidentský post, je **nejmenší podíl žen** právě v **horní komoře českého parlamentu**. Výraznou roli zde sehrává většinový volební systém, který není pro zastoupení žen příliš příznivý. Pokud mají strany v každém obvodu nominovat pouze jednu osobu, zpravidla je vybrán mužský kandidát.

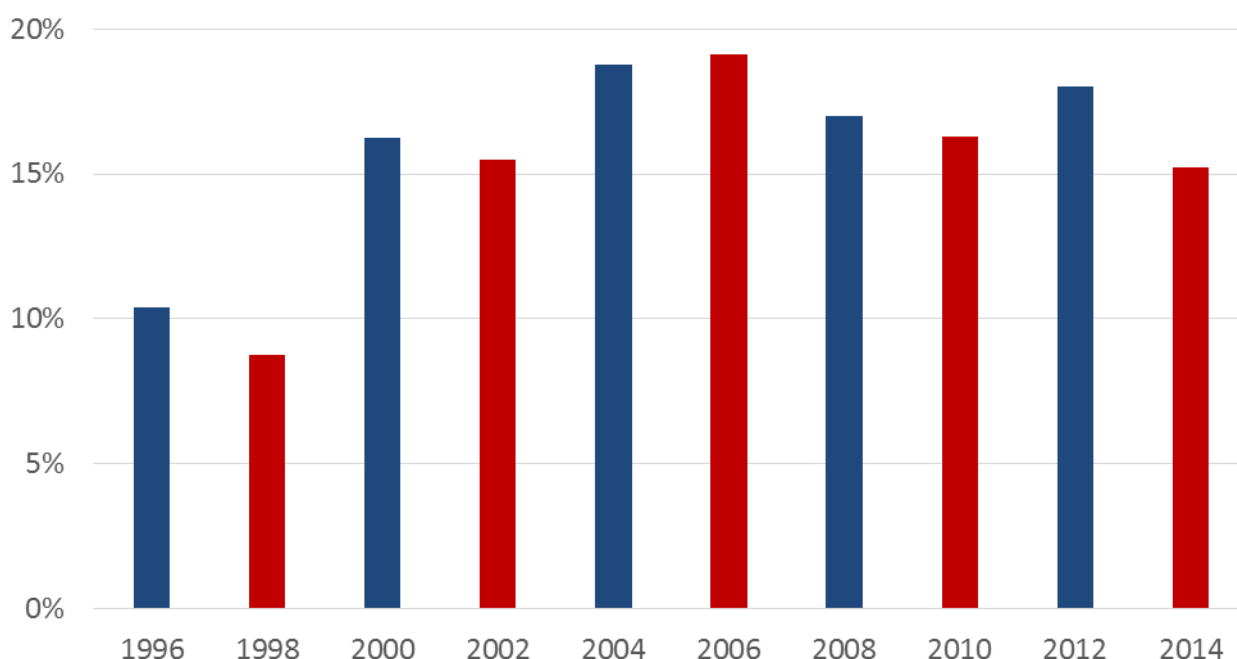
V současné době je v Senátu zastoupeno **14 senátorů**, tj. **17,3 %**. Obvody, v nichž letos probíhají volby, zastupuje 5 žen. Jejich podíl je zde tedy vyšší (18,5 %) než celkové zastoupení žen v Senátu. S ohledem na tuto skutečnost a nominace lze předpokládat, že zastoupení žen po volbách opět klesne.

Nominace v roce 2014 z hlediska dlouhodobého vývoje

U voleb do Senátu **nelze vysledovat jasný trend** co do podílu nominovaných žen ani co do podílu zvolených. Situace se volby od voleb mění.

To ilustruje i následující graf. Z něj je zároveň patrné, že **strany a sdružení vyslaly letos do voleb nejmenší podíl žen** od roku 1998 – **15,2 %**. Celkově je tedy třetí nejhorší v historii Senátu PČR. Oproti roku 2012 jde o snížení zhruba o 3 procentní body.

Graf č. 1: Nominace žen do Senátu v letech 1996–2014

Zdroj dat: ČSÚ

Nominace v jednotlivých volebních obvodech

Z hlediska jednotlivých volebních obvodů nenacházíme žádnou úměru mezi počtem nominovaných v daném obvodu a podílem žen. Když se na nominace podíváme podrobněji, zjistíme, že **největší podíl žen** kandiduje ve volebním obvodu č. 30 – **Kladno**. Celkový podíl žen zde činí **30 %**, tedy téměř dvojnásobek celkového podílu kandidátek.

Svoji roli zde může hrát fakt, že v tomto obvodě mandát obhájí současný ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu, který je zastáncem vyrovnaného zastoupení žen v politice a obhájcem genderových kvót na kandidátních listinách.

2

Naopak **ve čtyřech volebních obvodech** (tedy téměř v 15 %) kandidují **pouze muži**. Jde o volební obvod č. 3 – Cheb, č. 18 – Příbram, č. 36 – Česká Lípa a č. 57 – Vyškov. Všechny tyto obvody zastupují muži i v současné době.

Tabulka č. 1: Nominace žen v jednotlivých volebních obvodech

Volební obvod	Počet kandidujících	Počet žen	Podíl žen
Cheb	8	0	0,0%
Louny	8	2	25,0%
Plzeň-město	8	2	25,0%
Strakonice	10	2	20,0%
Pelhřimov	10	1	10,0%
Příbram	7	0	0,0%
Praha 5	11	1	9,1%
Praha 9	11	2	18,2%
Praha 1	15	4	26,7%
Kladno	10	3	30,0%
Děčín	10	1	10,0%
Česká Lípa	9	0	0,0%
Trutnov	8	1	12,5%
Kolín	7	2	28,6%
Hradec Králové	11	1	9,1%
Rychnov nad Kněžnou	7	1	14,3%
Žďár nad Sázavou	12	1	8,3%
Znojmo	8	1	12,5%
Vyškov	5	0	0,0%
Brno-město	9	2	22,2%
Přerov	5	1	20,0%
Olomouc	8	2	25,0%
Frýdek-Místek	7	1	14,3%
Ostrava-město	11	1	9,1%
Karviná	6	1	16,7%
Zlín	12	3	25,0%
Uherské Hradiště	10	1	10,0%
Celkem	243	37	15,2%

Zdroj dat: ČSÚ

Nominace z hlediska kandidujících stran a sdružení

Politické strany a sdružení i letos nominovaly kandidující buď samostatně, nebo v ad hoc koalicích. Vodítkem pro porovnání jednotlivých stran tak byli ti a ty kandidující, které navrhla.

Následující tabulka tedy zahrnuje všechny subjekty, které jakožto navrhuje strana do voleb nominovaly alespoň jednu osobu. Je zřejmé, že **většina** těchto subjektů – 32 ze 47 (tj. 69 %) – do voleb vyslala **pouze muže**. Naopak **dvě strany** – Klub angažovaných nestraníků a Ostravské fórum – do voleb nominovaly **jen ženy**.

3

Tabulka č. 2: Nominace žen dle navrhuje strany

Navrhující strana	Počet kandidujících	Počet žen	Podíl žen
ABS	1	0	0,0%
ANEO	1	0	0,0%
ANO 2011	26	8	30,8%
APPlzeň.cz	1	0	0,0%
ČS	1	0	0,0%
ČSSD	27	4	14,8%
DOMA	1	0	0,0%
DOMOV	4	1	25,0%
HDP	1	0	0,0%
HNHRM	1	0	0,0%
KA14	2	0	0,0%
KAN	1	1	100,0%
KDU-ČSL	17	2	11,8%
KOZY	1	0	0,0%
KSČM	27	5	18,5%
LEV 21	1	0	0,0%
MPV	1	0	0,0%
ND	4	0	0,0%
NEZ	3	1	33,3%
NEZ/DEM	1	0	0,0%
NK	5	0	0,0%
NMFM	1	0	0,0%
O.K. strana	3	0	0,0%
OČR	1	0	0,0%
ODS	24	2	8,3%
OF	1	1	100,0%
Ostravak	1	0	0,0%
Piráti	4	0	0,0%
PSZ	1	0	0,0%
Republika	9	3	33,3%
Rozumní	1	0	0,0%
SD-SN	1	0	0,0%
SLK	1	0	0,0%

SNK ED	1	0	0,0%
SP	1	0	0,0%
SPO	10	2	20,0%
SsČR	1	0	0,0%
STAN	3	0	0,0%
STO	2	1	50,0%
SVAZ	1	0	0,0%
Svobodní	11	0	0,0%
SZ	7	3	42,9%
TOP 09	18	1	5,6%
TOR	1	0	0,0%
Úsvit	10	2	20,0%
VIZE	1	0	0,0%
ZH	1	0	0,0%
Celkem	243	37	15,2%

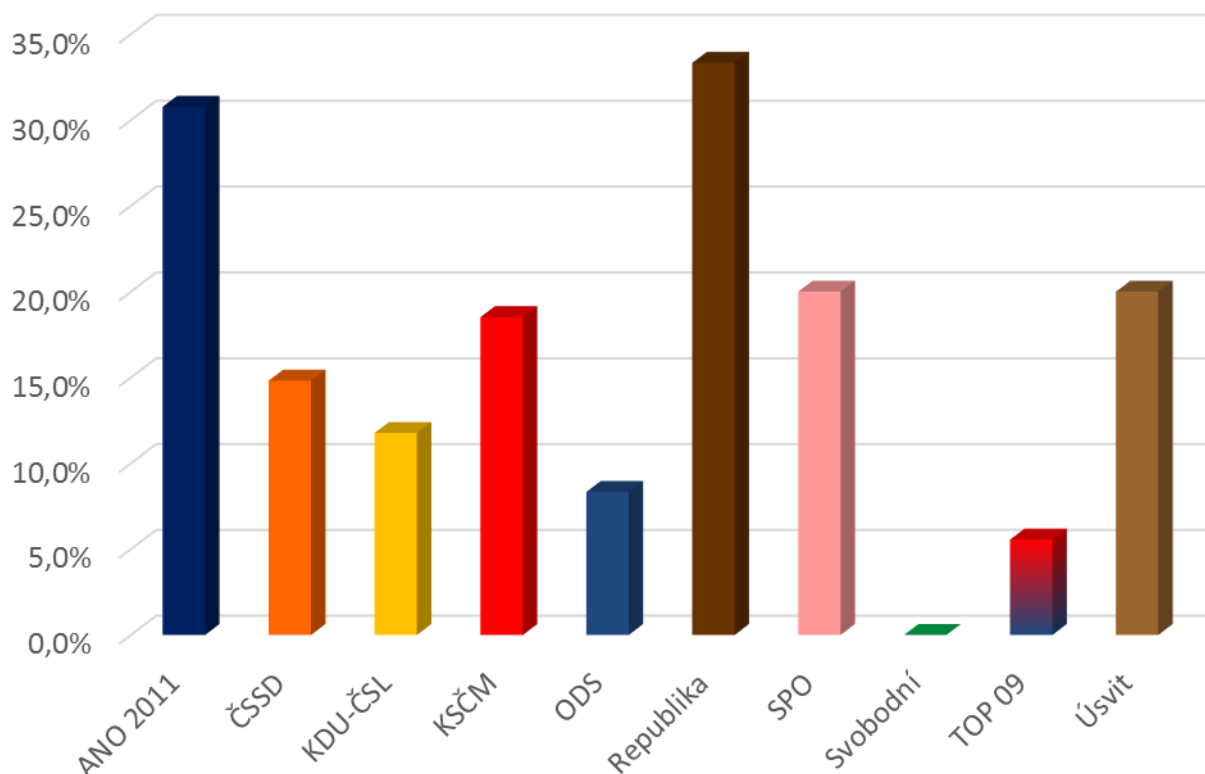
Zdroj dat: ČSÚ

Takto komplexní srovnání však naráží na většinový volební systém – **většina stran** (celkem 27, tj. 57 %) vyslala do voleb **pouze jednu osobu**, a má tak buď nulové, nebo 100% zastoupení žen.

V následujícím grafu jsou tedy zahrnuty pouze ty strany, které **kandidují alespoň v jedné třetině volebních obvodů** (tj. 9). Z těchto stran vyslala do voleb **největší podíl žen Republika** – 3 z 9 kandidujících jsou ženy, jejich podíl je tedy **třetinový**. Ze stran aktuálně zastoupených v dolní komoře parlamentu, vyslalo do voleb nejvíce žen hnutí **ANO 2011** – z 26 nominovaných je 8 žen, tedy **31 %**.

Naopak **žádnou ženu** do voleb nevyslala **Strana svobodných občanů**, které kandiduje celkem v 11 obvodech. Ze stran, které jsou nyní reprezentované v horní komoře, vyslala do voleb nejméně žen, pouze jedinou kandidátku, **TOP 09**. Kandiduje v 18 obvodech, podíl nominovaných žen tedy činí **5,6 %**.

Graf č. 2: Porovnání nominací v roce 2014 za vybrané* navrhující strany

* do grafu jsou zařazeny strany, které nominovaly kandidáty a kandidátky alespoň ve třetině obvodů

Zdroj dat: ČSÚ

Závěr

Konečné zastoupení žen v Senátu po letošních volbách bude záviset především na tom, kterým stranám dají voliči a voličky důvěru. Vzhledem k tomu, že mezi stranami panují co do podílu nominovaných žen dramatické rozdíly, lze výsledek odhadovat jen stěží.

Naděje na zvýšení zastoupení žen v horní komoře parlamentu jsou však jen minimální – celkový podíl nominovaných je třetí nejhorší v historii, strany, které dostaly hlasy ve volbách do dolní komory (s výjimkou ANO 2011) nominovaly jen velmi málo ženských kandidátek, navíc většinový systém obecně ženám příliš nepřeje. Naopak lze tedy očekávat spíše další snížení zastoupení žen.

Program „Fond pro nestátní neziskové organizace“, jež je financován z EHP fondů 2009–2014, se zaměřuje na podporu nestátních neziskových organizací prosazujících veřejný zájem. Hlavním cílem programu je posílení rozvoje občanské společnosti a zvýšení příspěvku k sociální spravedlnosti, demokracii a udržitelnému rozvoji. Program se konkrétně zaměřuje na podporu demokracie, lidských práv a genderové rovnosti a na posilování kapacit nestátních neziskových organizací stejně jako na specifické potřeby minoritních skupin, včetně Romů. Program se také zaměřuje na ochranu životního prostředí a klimatické změny.

www.fondnno.cz a www.eeagrants.cz

© Fórum 50 %, o.p.s

www.padesatprocent.cz

Projekt je spolufinancován ze státního rozpočtu České republiky